

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, 17 kwietnia 2026 r.

Sz. P. Donald Tusk Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej

STANOWISKO PRZEDSTAWICIELI ŚRODOWISK GOSPODARCZYCH, NAUKOWYCH I SAMORZĄDOWYCH POMORZA W SPRAWIE LOKALIZACJI OŚRODKA ESA W GDAŃSKU

Szanowny Panie Premierze,

W obliczu dynamicznych zmian geopolitycznych oraz konieczności redefinicji strategii bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej, środowisko Pomorza – reprezentowane przez samorzady Trójmiasta i Województwa Pomorskiego, środowisko akademickie oraz kluczowe podmioty gospodarcze – zwraca się z wnioskiem o ulokowanie Ośrodka Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA) w Gdańsku.

Niniejsza propozycja stanowi naturalną konsekwencję dotychczasowej architektury instytucjonalnej państwa. Gdańsk, jako ustawowa siedziba Polskiej Agencji Kosmicznej (POLSA), posiada ugruntowaną pozycję w krajowym sektorze kosmicznym. Ulokowanie Ośrodka ESA w tej lokalizacji pozwoli na konsolidację potencjału zarządczego i operacyjnego, zapobiegając rozproszeniu zasobów.

Wyróżnikiem naszej oferty na tle innych lokalizacji jest unikalna w skali europejskiej synergia dwóch strategicznych sektorów: kosmicznego i morskiego. W dobie zagrożeń hybrydowych w rejonie Morza Bałtyckiego, Pomorze stanowi centrum polskiej domeny morskiej, która wymaga pilnego wsparcia w postaci zaawansowanych technologii satelitarnych.

Poniżej przedstawiamy kluczowe argumenty strategiczne, operacyjne i ekonomiczne przemawiające za wyborem Gdańska.

I. BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA I SOJUSZU PÓŁNOCNOATLANTYCKIEGO

Jako siedziba POLSA, Gdańsk pełni funkcję węzła krajowej infrastruktury kosmicznej. Rozszerzenie tej działalności o Ośrodek ESA pozwoli na stworzenie kompletnego ekosystemu bezpieczeństwa.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

- **Geopolityczne znaczenie Bałtyku i NATO:** Morze Bałtyckie stało się wewnętrznym akwenem NATO, jednak pozostaje obszarem narażonym na działania dywersyjne. Ośrodek ESA w Gdańsku, współpracując z **Akademią Marynarki Wojennej** oraz Marynarką Wojenną RP, stanie się kluczowym hubem analitycznym dla zabezpieczenia szlaków logistycznych Sojuszu oraz EDF.
- **Technologie podwójnego zastosowania (Dual-Use):** Pomorze dysponuje silnym zapleczem przemysłu obronnego i morskiego (m.in. Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej, Polska Grupa Zbrojeniowa). Kompetencje firm działających na Pomorzu oraz Politechniki Gdańskiej oraz, w dziedzinie elektroniki i systemów łączności są ściśle powiązane z sektorem militarnym, co wpisuje się w priorytety ESA oraz Unii Europejskiej w zakresie technologii podwójnego zastosowania.
- **Monitoring tzw. „floty cieni” i Infrastruktury Krytycznej:** W obliczu działań hybrydowych na Bałtyku, wykorzystanie danych satelitarnych jest niezbędne do nadzoru nad nierejestrowanymi jednostkami pływającymi, a także ochrony gazociągu Baltic Pipe, morskich farm wiatrowych oraz podmorskich linii przesyłowych. Ośrodek ESA w Gdańsku pełniłby funkcję centralnego ośrodka monitoringu satelitarnego dla polskiej strefy ekonomicznej (współpraca z ok. dwudziestoma podmiotami krytycznymi dla bezpieczeństwa Polski m.in. **PERN S.A.**, **GAZ-SYSTEM S.A.** i **Zarządy Morskich Portów Gdańska i Gdyni**).
- **Komplementarność z Ośrodkiem Monitorowania Morza Bałtyckiego (OMMB):** Polska Agencja Kosmiczna realizuje w Gdańsku projekt OMMB. Lokalizacja Ośrodka ESA w bezpośrednim sąsiedztwie nie stworzy konkurencji, lecz zapewni kluczową synergię. OMMB, jako podmiot operacyjny, będzie odbiorcą danych na potrzeby Marynarki Wojennej i Straży Granicznej, podczas gdy Ośrodek ESA zapewni dostęp do międzynarodowego transferu technologii i wiedzy eksperckiej. Bliskość zaplecza technologicznego (ESA) i operacyjnego (OMMB) jest warunkiem efektywności systemu ochrony Bałtyku.
- **Zaplecze poligonowe – Drawsko Pomorskie i Ustka:** Atutem regionu jest bliskość Centrum Szkolenia Bojowego Drawsko – jednego z największych poligonów w Europie, wykorzystywanego przez wojska USA i NATO. Ośrodek ESA w Gdańsku może pełnić rolę centrum monitorowania manewrów i testowania technologii podwójnego zastosowania (*Dual-Use*) w warunkach polowych, co wpisuje się w priorytety obronne UE. Bliskość poligonu w Ustce otwiera ponadto

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

perspektywy rozwoju w kierunku polskiego portu kosmicznego obsługującego loty suborbitalne, co stanowi logiczne uzupełnienie analitycznej roli Gdańska.

II. GOTOWOŚĆ OPERACYJNA

W odróżnieniu od koncepcji wymagających wznoszenia nowych obiektów, Gdańsk oferuje rozwiązania dostępne natychmiastowo, co minimalizuje koszty początkowe po stronie budżetu państwa.

- **Natychmiastowa dostępność kadr i infrastruktury:** Politechnika Gdańska oraz władze samorządowe deklarują gotowość udostępnienia zaplecza biurowego (Trójmiasto dysponuje zasobami biurowymi przekraczającymi 1,09 mln m²) i laboratoryjnego dla personelu ESA na okres ewentualnej budowy siedziby docelowej. Województwo pomorskie wyróżnia się na tle kraju unikalną odpornością demograficzną. Według prognoz demograficznych GUS (m.in. prognoza na lata 2023–2060), region pozostanie jednym z najwolniej starzejących się obszarów Polski, z relatywnie stabilną bazą ludnościową. Potencjał kadrowy Pomorza to blisko 90 000 studentów kształcących się rocznie na ponad 28 uczelniach wyższych. Zapewnia to stały dopływ kadr inżynierskich (STEM) niezbędnych do obsługi projektów ESA.
- **Międzynarodowy charakter:** Trójmiasto to dziś jedna z najbardziej umiędzynarodowionych metropolii w Polsce. Dynamiczny napływ inwestorów zagranicznych w ostatnich dwóch dekadach przyczynił się do powstania środowiska biznesowego o globalnym charakterze, w którym współpracują przedstawiciele wielu języków, kultur i branż. Wraz z rozwojem firm technologicznych, finansowych i doradczych do regionu przybyli specjaliści z całego świata, nadając mu otwarty, kosmopolityczny charakter. Ten unikalny kapitał społeczny i kulturowy czyni z Trójmiasta idealne miejsce do lokalizacji instytucji międzynarodowych, takich jak ośrodek Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA).
- **Infrastruktura IT i przetwarzanie danych:** Region dysponuje zaawansowanym zapleczem w postaci Centrum Informatycznego TASK, wyposażonym w superkomputer „Kraken” (o docelowej mocy obliczeniowej 13,6 PetaFlops) oraz bezpieczną infrastrukturę przechowywania danych. Infrastruktura **CK STOS** pozwala na przechowywanie kilkudziesięciu petabajtów danych. Wstępne konfiguracje mówiły o udostępnieniu naukowcom i biznesowi przestrzeni rzędu 40-

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

50 PB (petabajtów). Budynek spełnia najwyższe standardy bezpieczeństwa (tzw. standard "Bunkier"). Serwerownia jest chroniona przed ogniem, wodą oraz polem elektromagnetycznym. Jest to jeden z niewielu obiektów w Polsce spełniających normy klasy Tier III/Tier IV (wg standardów Uptime Institute) w zakresie niezawodności zasilania i chłodzenia. Dodatkowo, Politechnika Gdańska, poprzez CI TASK, jest operatorem miejskiej sieci światłowodowej i kluczowym węzłem w ogólnopolskiej sieci optycznej **PIONIER**. Jest to kluczowe dla przetwarzania wielkoskalowych zbiorów danych satelitarnych (Big Data) bez konieczności ponoszenia nakładów na nowe serwerownie.

- **Lider transformacji energetycznej:** Pomorze jest dziś krajowym liderem transformacji energetycznej, konsekwentnie rozwijając nowoczesną infrastrukturę opartą na źródłach odnawialnych i energetyce jądrowej. Region jako pierwszy w Polsce stworzył kompleksowy ekosystem dla sektora offshore wind, przyciągając inwestorów z Europy i Azji. W Gdańsku i Gdyni powstają kluczowe zaplecza portowe i instalacyjne dla morskich farm wiatrowych, a lokalne uczelnie i ośrodki badawcze kształcą kadry niezbędne dla zielonej gospodarki. Dzięki synergii administracji, biznesu i nauki Pomorze stało się naturalnym centrum innowacji energetycznych i wzorem dla innych regionów w drodze do neutralności klimatycznej.
- **Edukacja międzynarodowa (IB World Schools):** Trójmiasto posiada rozbudowany ekosystem edukacyjny dla dzieci ekspatów, obejmujący placówki z certyfikacją **International Baccalaureate (IB)** na każdym szczeblu edukacji (PYP, MYP, DP). Oferta obejmuje szkoły z wykładowym językiem angielskim, amerykańskim oraz dwujęzyczne, co zabezpiecza potrzeby rodziny kadry inżynierskiej z krajów UE.
- **Najwyższa jakość życia w Europie:** Ośrodek ESA, rywalizując o talenty na globalnym rynku, musi oferować atrakcyjne warunki życia. Według danych **Eurostat (Quality of Life in European Cities)**, Gdańsk regularnie plasuje się w ścisłej czołówce (Top 5) europejskich miast o najwyższym poziomie zadowolenia mieszkańców. Wysoka jakość powietrza, bliskość Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, plaż oraz unikalna oferta kulturalna stanowią twardy argument rekrutacyjny, nieosiągalny dla innych lokalizacji w Polsce.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

III. DOŚWIADCZENIE BADAWCZE I WDROŻENIOWE

Atutem regionu jest kompletny łańcuch wartości: od zaawansowanych prac badawczych, przez unikalne specjalizacje, aż po funkcjonujące systemy operacyjne.

- **Zaawansowane laboratoria badawcze:** Politechnika Gdańska jest przygotowana do uruchomienia Centrum Bezpieczeństwa Systemów Satelitarnych. Ośrodek ten obejmowałby laboratoria bezpiecznej łączności satelitarnej, systemów nawigacji odpornych na zakłócenia oraz autonomicznych systemów lądowania raket na bezzałogowych platformach morskich.
- **Technologie Kwantowe i Optoelektronika:** Na Uniwersytecie Gdańskim funkcjonuje **Międzynarodowe Centrum Teorii Technologii Kwantowych (ICTQT)** – ośrodek o światowej renomie. Połączenie kompetencji kwantowych (bezpieczna komunikacja satelitarna) z zaawansowaną optoelektroniką rozwijaną na Politechnice Gdańskiej tworzy unikalne środowisko dla rozwoju satelitów nowej generacji.
- **System SATBałtyk – weryfikacja kompetencji:** Dowodem skuteczności regionalnych działań jest system SATBałtyk. Stworzona m.in. przez Uniwersytet Gdański i Polską Akademię Nauk platforma monitoringu środowiska jest dojrzałym narzędziem operacyjnym, wykorzystywanym przez administrację publiczną. Stanowi ona gotowy model referencyjny dla przyszłych usług ESA w zakresie monitoringu akwenów europejskich.
- **Wkład w misje załogowe:** Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu (AWFiS) posiada realny wkład w badania kosmiczne. Przykładem jest eksperyment „Neurofeedback EEG”, przygotowany przez gdańskich naukowców dla astronauty **Sławosza Uznańskiego** na misję Axiom Mission 4 (Ax-4).
- **Medycyna kosmiczna i środowiskowa:** Gdański Uniwersytet Medyczny posiada unikalne kompetencje w zakresie medycyny morskiej i tropikalnej, badając fizjologię człowieka w warunkach ekstremalnych, co stanowi bezpośredni odpowiednik medycyny kosmicznej. W kontekście budowy elektrowni jądrowej na Pomorzu, integracja monitoringu satelitarnego z systemami nadzoru zdrowia i skażeń stanowi krytyczny element bezpieczeństwa ludności.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

IV. EKOSYSTEM BIZNESOWY

Region potwierdził swoją dojrzałość biznesową w sektorze technologii kosmicznych, zyskując uznanie agencji rządowych.

- **Przemysł obronny i stoczniowy:** Obecność **PGZ Stoczni Wojennej** oraz Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Centrum Techniki Morskiej (OBR CTM) zapewnia zaplecze produkcyjne dla technologii *Dual-Use*.
- **Kluczowi odbiorcy technologii:** Sektor morskiej energetyki wiatrowej oraz powstająca na Pomorzu pierwsza polska elektrownia jądrowa (wartość obu tych inwestycji przekracza 100 mld PLN) to strategiczni odbiorcy danych satelitarnych (niezbędnych do monitoringu infrastruktury krytycznej, warunków meteorologicznych i bezpieczeństwa środowiskowego). Lokalizacja ESA w sąsiedztwie największych inwestycji energetycznych w Polsce stworzy efektywną relację między dostawcami a odbiorcami technologii.
- **Potencjał firm-sygnatariuszy:** W regionie obecne są kluczowe podmioty z sektora lotniczego i technologicznego, takie jak **Boeing** (ośrodek inżynieryjny w Gdańsku), **Lufthansa Systems**, a także wyspecjalizowane firmy sektora kosmicznego jak **Blue Dot Solutions** czy **SpaceForest** (rozwijający rakiety suborbitalne).
- **Inkubator ESA BIC:** Potencjał komercjalizacji technologii kosmicznych w regionie został potwierdzony wyborem Gdańska w konkursie Agencji Rozwoju Przemysłu na lokalizację inkubatora ESA BIC (Business Incubation Centre). Decyzja ta świadczy o wysokiej ocenie pomorskiego ekosystemu innowacji przez niezależnych ekspertów.
- **Przemysł i perspektywy rozwoju:** Obecność firm takich jak SpaceForest czy Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej (OBR CTM) zapewnia gotowe zaplecze przemysłowe.

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk i Pomorze oferują rozwiązania odpowiadające na konkretne wyzwania w zakresie bezpieczeństwa państwa. Wybór naszej lokalizacji to decyzja o utworzeniu Morskiego i Kosmicznego Centrum Kompetencji, które:

1. Konsoliduje potencjał instytucjonalny wokół siedziby POLSA i OMMB;
2. Wzmacnia odporność infrastruktury krytycznej i granic morskich;
3. Opiera się na zweryfikowanym przez Agencję Rozwoju Przemysłu ekosystemie innowacji.

Jako zintegrowane środowisko Pomorza – obejmujące naukę, biznes i samorząd – deklarujemy pełną gotowość do natychmiastowego podjęcia współpracy z Rządem RP w celu realizacji tej strategicznej inwestycji.

Z wyrazami szacunku,

Agencja Rozwoju Pomorza S.A.

Spółka Samorządu
Województwa Pomorskiego

InvestGDA
Gdańska
Agencja Rozwoju
Gospodarczego

investGDA

POMORSKA
SPECJALNA STREFA
EKONOMICZNA